

IV. Превантивна дейност и контрол

IV.1. ОВОС и Екологична оценка

Сред най-важните мерки за интегриране на екологичните изисквания в различните икономически сектори и тяхното ефективно използване, гарантиращо предотвратяването или намаляването на замърсяването на околната среда са процедурите по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), екологична оценка на планове (ЕО) и програми и оценката за съвместимост (ОС).

Оценката на въздействието върху околната среда е превантивен инструмент за изследване на евентуалните въздействия от строителството и експлоатацията на инвестиционните проекти във всички икономически отрасли на ранния етап на проучване и разработване на предложенията, преди да е взето решение за реализация на конкретно място при съответната технология, начин на строителство и др. Резултатите от ОВОС следва да бъдат взети предвид при проектирането, изграждането и експлоатацията на инвестиционните проекти. Процедурата не е самостоятелна за крайно разрешаване на инвестиционни предложения. Нейното провеждане е съобразено с националните процедури за проектиране, одобряване и разрешаване на инвестиционни проекти.

Чрез провеждането на процедурите по ЕО и ОВОС се постигат заложените в ЗООС основни принципи – устойчиво развитие, предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве, предимство на предотвратяването на замърсяване пред последващо отстраняване на вредите, участие на обществеността и прозрачност на вземане на решения в областта на околната среда. С програмата се цели развитие и прилагане на екологична оценка за програмите и плановете в различни области на икономиката. С прилагане на процедурата по ОВОС се отчитат екологичните изисквания при строителството и експлоатацията на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии. Чрез ЕО и ОВОС се отчитат екологичните проблеми на най-ранния етап на вземане на решение, а чрез провеждането на консултации и обществени обсъждания със съответните общини, кметства и засегнато население се постига заложената прозрачност и участието на обществеността при вземането на решение. Прилагането на превантивните инструменти се подпомага чрез осигуряване на актуална информация по хода на процедурите чрез поддържане на публични

регистри. Тези постижения могат да бъдат характеризирани като силни страни при провеждането на процедурите по ЕО и ОВОС. Възможността за поставянето на определени условия при реализацията на някои инвестиционни предложения и осъществяването на контрол върху изпълнението им също е една от силните страни на превантивната дейност.

Решението по ОВОС е едно от последните важни решения преди одобряването на инвестиционното предложение, което е конкретно, свързано с местоположението и технологичното решение на инвестиционното предложение, отнасящо се до ограничаване и предотвратяване на въздействията върху околната среда.

С екологичната оценка се цели интегриране на предвижданията по отношение на околната среда в процеса на развитие като цяло и въвеждане принципа на устойчиво развитие. Екологичната оценка се съвместява изцяло с действащите процедури за изготвяне и одобряване на планове и програми. Органите, отговорни за одобряване и прилагане на плана или програмата, се съобразяват със становището по екологична оценка.

Направление „Превантивна дейност” е отговорно за обобщаване на информацията за хода на процедурите по ОВОС и ЕО, включително и за контрола на решенията по ОВОС.

Процедурата по ОВОС е строго регламентирана в ЗООС и подзаконовата нормативна уредба по околна среда и се спазва от страна на възложители и експерти.

За изминалата година са проведени 3 заседания на Експертния екологичен съвет при РИОСВ – Стара Загора и са издадени 2 решения по ОВОС за одобряване на инвестиционни предложения и 1 становище по екологична оценка на ПУП – ПЗ.

Издадени са 112 решения за преценяване необходимостта от изготвяне на ОВОС, при 95 за 2011 г. и 13 са преценки за екологична оценка, при 35 през 2011 г. През 2012 г. са издадени и 31 решения за оценка на съвместимост и 77 становища във връзка със съвместимите процедури по ОВОС/ЕО/ОС, при съответно 28 и 65 за 2011 г.

Проявеният инвеститорски интерес е сходен с предишни години. По-голямата част от инвестиционните предложения са свързани с изграждане на жилищни сгради, рибарници, стопански постройки, предвидени за финансиране

по различни европейски фондове и програми. Има спад на предвидените ИП, отнасящи се до използването на възобновяеми енергийни източници.

Основните проблеми са свързани с липсата на обратна връзка за степента на реализация на инвестиционните предложения след приключване на процедурата по преценяване необходимостта от извършване на ОВОС и ограничените възможности на РИОСВ, като компетентен орган, да се намесва по целесъобразност в инвестиционния процес.

През 2012 г. са осъществени 11 контролни проверки за установяване на изпълнението на условията в издадени решения по ОВОС. Контролът не установи нарушения на поставените условия и съответно не са издавани предписания. Значително по-малък е броя на проверените, спрямо планираните обекти, съответно 11 и 16. Основните причини са ниският процент на реализация на инвестиционните предложения и обжалване на издадените решения по ОВОС.